

INTRESSEFÖRENINGEN
BERGSLAGET

Verksamhetsplan 2023

Om Intresseföreningen Bergslaget

Intresseföreningen Bergslaget är en ideell förening som arbetar för gränsöverskridande samverkan mellan kommuner och regioner i det geografiska området Bergslagen. Föreningens medlemmar är kommuner och regioner i de fem länen Dalarna, Västmanland, Örebro, Värmland och Gävleborg. Föreningen fungerar som en aktiv plattform för samarbete, nätverksbyggande och kunskapshöjande insatser, vilket ger möjlighet att tillsammans kraftsamla och bidra till en positiv utveckling av Bergslagen. Målet är att bidra till en stark, attraktiv och konkurrenskraftig Bergslagsregion som skapar förutsättningar för en långsiktig hållbar utveckling ur samtliga dimensioner.

Medlemmar

Gävleborg

Hofors kommun
Sandvikens kommun
Region Gävleborg

Dalarna

Avesta kommun
Borlänge kommun
Falu kommun
Hedemora kommun
Ludvika kommun
Malung - Sälens kommun
Smedjebackens kommun
Säters kommun

Örebro

Hällefors kommun
Lindesbergs kommun
Ljusnarsbergs kommun
Nora kommun
Region Örebro län

Västmanland

Fagersta kommun
Hallstahammars kommun
Norbergs kommun
Sala kommun
Skinnskattebergs kommun
Surahammars kommun

Värmland

Filipstads kommun
Kristinehamns kommun
Storfors kommun
Region Värmland

Mål och strategi

Bergslagen har många gemensamma samhällsutmaningar och möjligheter. Det finns behov av gränsöverskridande samverkan på Bergslagsnivå inom olika områden för samarbete, lärande, kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte i olika nätverk. Administrativa kommun-, region- och programområdesgränser får inte bli hinder för utveckling och tillväxt.

Föreningen är en etablerad utvecklingsplattform där medlemmarna gemensamt bygger ny kunskap, utforskar arbetsformer och lär av varandra. Föreningen bidrar till effektiv kunskapsspridning och samverkan samt stärkt flernivåstyrning för den långsiktigt hållbara utvecklingen av Bergslagen.

Föreningens mål är att bidra till att göra Bergslagen till ett attraktivt område för näringsliv, organisationer, invånare och besökare. Detta gör vi exempelvis genom att:

- Arbeta med gränsöverskridande samverkan och nätverk mellan och över administrativa kommun, region- och programområden.
- Initiera, driva och aktivt medverka i och/eller samordna utvecklingsprojekt som är gemensamma för alla eller för flertalet av medlemmarna.
- Driva informationsfrågor och påverkansarbete för området genom att företräda medlemmarna i remiss- och påverkanssammanhang.
- Samordna mötesplatser och nätverk för förtroendevalda och tjänstepersoner för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning.
- Stimulera till internationellt samarbete och då framförallt de möjligheter till mervärde som EU-medlemskapet erbjuder genom exempelvis sammanhållningspolitiken.
- Arbeta för en hållbar utveckling i Bergslagen ur samtliga dimensioner (ekologisk, social och ekonomisk).

Arbetsformer

Föreningen samverkar och agerar tillsammans med förtroendevalda och tjänstepersoner verksamma inom det "politiska skiktet" och den offentliga sektorn. Föreningens primära målgrupp är våra medlemmar; kommuner och regioner i Bergslagens fem län. Föreningen samverkar även med andra organisationer och aktörer i frågor där vi har gemensamma intressen.

Föreningen arbetar kontinuerligt med att utveckla samverkan i form av projekt, nätverk, konferenser, seminarier och workshops. Föreningen arbetar med påverkan gentemot regering, riksdag och EU-parlament i form av t.ex. lobbyaktiviteter och remissvar.

För att genomföra planerade aktiviteter krävs samverkan med flera aktörer avseende såväl ekonomiska som personella resurser.

Under 2023 läggs särskild vikt vid att utveckla samordning och samverkan med de mellanregionala sammanslutningar och initiativ som finns där fokus ligger på Bergslagens fortsatta utveckling.

Ekonomiska resurser 2023

Föreningens intäkter av medlemsavgifter uppgår totalt till ca 1 Mkr för 2023. Intäkterna av medlemsavgifter täcker endast en del av basverksamheten vilket medför att varje aktivitet behöver externfinansieras specifikt för att genomföras.

Verksamhetsområden

Infrastruktur- och transporter

Föreningen verkar för att Bergslagen ska vara en funktionell region med en god infrastruktur samt effektiva transportsystem för personer och gods som skapar förutsättningar för hållbar tillväxt och regionförstoring. Insatserna syftar till att skapa ökad tillgänglighet inom och genom Bergslagen samt till och från området. Aktiviteterna inriktas på att främja person- och godstransporter på de genom Bergslagen gränsöverskridande järnvägs- och vägstråken.

Aktiviteter

- Bevaka och följa upp Bergslagens behov avseende fysisk infrastruktur och gränsöverskridande transporter.
- I samverkan med regionala aktörer inom området tillsammans lyfta fram behovet av modern och effektiv infrastruktur samt hållbara och konkurrenskraftiga transportsystem för näringsliv, invånare och besökare.
- Undersöka möjligheterna att utveckla samordning och samverkan med de aktörer som arbetar för infrastruktur och transporter som är strategiska för Bergslagens fortsatta utveckling.

Gruv- och stålindustri

Föreningen bevakar, stödjer och uppmärksammar utvecklingen inom gruv- och stålindustrin. Detta görs genom exempelvis att sprida kunskap till medlemmarna kring den framtida och moderna näringsens behov och möjligheter. Syftet är att bidra till att skapa en långsiktigt hållbar tillväxt ur samtliga perspektiv. Föreningen fokuserar på de utmaningar och framgångsfaktorer som identifierats för att svensk industri även i framtiden ska vara konkurrenskraftig och hållbar. Det handlar exempelvis om att nyttja digitaliseringens möjligheter, att öka tillgången på kvalificerad kompetens och att främja omställningen till en grön och långsiktigt hållbar produktion.

Aktiviteter

- Följa utvecklingen inom gruv- och stålindustrin.
- I samverkan med aktörer som arbetar för utveckling av en långsiktigt hållbar och smart industri i Bergslagen sprida kunskap till medlemmarna.
- Strategiskt kommunicera Bergslagens innovativa och konkurrenskraftiga industri för att öka såväl industrins som regionens attraktionskraft.

EU:s sammanhållningspolitik

Det internationella perspektivet och EU:s sammanhållningspolitik är strategiska utvecklingsfrågor för Bergslagen. EU:s sammanhållningspolitik är ett viktigt verktyg för att skapa förutsättningar för ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i Bergslagen.

Det är därför viktigt att genomföra kunskapshöjande aktiviteter i syfte att föreningens medlemmar ska ha möjlighet att ta tillvara det mervärde som EU-medlemskapet erbjuder samt kunskap om hur EU:s struktur- och investeringsfonder bidrar till regional- och lokal utveckling. Detta sker genom att EU:s strukturfonder exempelvis stärker forskning och innovation, ökar nyttan av digitalisering, stärker små- och medelstora företags konkurrenskraft, stärker kompetensförsörjning, utvecklar smart specialisering och smarta energisystem samt främjar cirkulär ekonomi.

Aktiviteter

- I samverkan med Central Sweden och värdregion i Bergslagen genomföra kunskapshöjande aktiviteter, som exempelvis Europaforum, för att sprida kunskap till medlemmarna om aktuellt och relevant tema för utvecklingen i Bergslagen.

Projektverksamhet

Föreningen arbetar med att identifiera projektmöjligheter utifrån medlemmarnas behov i syfte att skapa gemensamma utvecklingsprojekt inom efterfrågade områden. Föreningen har lång erfarenhet av att vara projektägare och ansvara för genomförandet av gränsöverskridande samverkansprojekt för att utveckla och stärka Bergslagen inom olika områden.

Föreningen ska undersöka vilka behov av gränsöverskridande samverkan på Bergslagsnivå som finns inom olika områden för utveckling, samarbete, lärande, kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte i olika nätverk. Det kan exempelvis handla om grön omställning, platsens attraktivitet, kompetensförsörjning, digitalisering och innovationer.

En projekttid är att undersöka möjligheten att utifrån det pågående projektet kring attraktiv industriregion Dalarna tillsammans med medlemmarna utveckla konceptet på en Bergslagsnivå. Idag saknas ett gemensamt initiativ för att kommunicera Bergslagen som en attraktiv region för industrin, vilket är av strategisk betydelse för såväl industrins som kommunernas utveckling.

Bilden av Bergslagen är idag ofta skogar, sjöar och industrihistoriska natur- och kulturmiljöer med nedlagd industri. Den traditionella bilden av Bergslagen behöver moderniseras och uppgraderas. Tanken är att projektet ska bidra till en positionsförflyttning av Bergslagen som en attraktiv region med många framtida möjligheter.

Föreningen har tillsammans med ett antal medlemskommuner påbörjat arbetet med att identifiera ett antal utmaningar som är strategiska för kommunerna att hantera i samverkan för att stärka Bergslagens attraktivitet som industriregion. Idag saknas projekt som behovsbaserat genomför insatser i Bergslagsområdet utifrån de specifika lokala förutsättningarna och utmaningarna som oftast de mindre industrikommunerna har för att skapa attraktivitet.

Projektet tar avstamp i vad som gjorts och vad som görs idag lokalt av kommunerna och regionalt av exempelvis regionerna (RUA), IUC, Science Parks, kluster mm. för att stärka och marknadsföra platsernas attraktivitet i Bergslagen.

Föreningen har i samverkan med de medverkande kommunerna och regionala företagsfrämjare identifierat utvecklingsområden som det idag saknas aktör som arbetar med samt områden där projektet kan skapa mervärden och synergier i samverkan med övriga regionala initiativ.

De utvecklingsområden som identifierats är exempelvis kompetensförsörjning, arbete till medflyttande, platsmarknadsföring, etableringsfrämjande insatser, platsattraktivitet, hållbar

platsutveckling och platsvarumärket Bergslagen. I processen kommer erfarenheter från tidigare genomförda projekt och befintliga strukturer i kommunerna att tas tillvara för att paketera kommunikativa budskap och verktyg så att kommunerna och industrierna kan arbeta vidare med den lokala platsens attraktivitet från ett vidare perspektiv för att skapa ett attraktivt helhetserbjudande.

Projektets utgångspunkt är att utifrån kommunernas och industrins behov arbeta fram och genomföra aktiviteter i samverkan för att skapa mervärden. Det handlar om att utifrån gemensamma strategier ta fram nya metoder, sprida kunskap, lärande, framgångsrika modeller, arbetssätt, koncept och erfarenhet mm över de administrativa gränserna i Bergslagens kommuner, regioner och EU-programområden.

Projektet ska bidra till en positionsförflyttning där Bergslagen i framtiden uppfattas som en plats med världsledande teknikintensiva företag som leder utvecklingen i hållbarhet med grön omställning, där det finns många karriärvägar, framåtanda, utvecklingsvilja och möjligheter till en rik fritid med attraktivt boende i välfungerande samhällen med tillgänglig offentlig och kommersiell service.

Föreningen har tidigare varit projektägare och drivit samverkansplattformen Bergslagsakademien där tio kommuner i Bergslagen medverkat. I projektet arbetade kommunerna tillsammans för att öka och sprida kunskap inom aktuella temaområden med aktiviteter kring bl a hållbarhetsfrågor och attraktivitet.

Föreningen har även varit projektägare till Bruk 2.0 som syftade till att utveckla utvalda industrihistoriska natur- och kulturmiljöer till attraktiva och hållbara besöksmål i Bergslagen. Projektet var en vidareutveckling av den tioåriga Bergslagssatsningen som samordnades av föreningen i fem regioner. Bergslagssatsningen syftade till att utveckla och tillgängliggöra industrihistoriska kulturmiljöer i Bergslagen till hållbara besöksmål och stärka besöksnäringen.

Erfarenheter från dessa tidigare projekt kommer att tas tillvara i genomförandet.

Exempel på aktiviteter:

- Arbeta för en långsiktig hållbar utveckling i Bergslagen utifrån Agenda 2030.
- Stimulera, samordna och genomföra aktiviteter tillsammans med medlemmarna som bidrar till att öka Bergslagens attraktivitet som industriregion.
- Utifrån fokusområdet Bergslagens industri undersöka möjligheterna till extern projektfinansiering i syfte att kunna arbeta strategiskt tillsammans med medlemmarna för att stärka Bergslagens position som en attraktiv och konkurrenskraftig industriregion.

Fokusområde 2022 – 2023 Bergslagens industri

Vid Intresseföreningen Bergslagets årsmöte har medlemmarna beslutat att föreningens fokusområde är "Bergslagens industri". I fokusområdet Bergslagens industri ska föreningen i samverkan med medlemmarna lyfta fram industrins betydelse för regionen och Sverige.

Bergslagens industriföretag och de industrinära tjänsteföretagen är viktiga för Sveriges konkurrenskraft och en förutsättning för landets tillväxt och välfärd. I och genom Bergslagen genererar näringslivet sammanlagt cirka 40 procent av Sveriges exportvärde, omsätter tillsammans 150 miljarder kronor och bidrar till över 20 procent av Sveriges sysselsättning.

I ett konkurrenskraftigt Bergslagen är näringslivet livskraftigt och bidrar till hållbar tillväxt som skapar sysselsättning. I Bergslagen finns idag många världsledande företag som ligger i framkant i modern smart och hållbar produktion. Bergslagen har exempelvis en stål-, skogs- och gruvidustri som ligger långt fram i utvecklingen när vi går mot ett fossilfritt samhälle och för att vi tillsammans ska nå målet om ett klimatneutralt EU senast år 2050. Den nya tekniken skapar förutsättningar för att utveckla innovationer och stärkt konkurrenskraft för en långsiktigt hållbar tillväxt.

Intresseföreningen Bergslaget ska arbeta med fokusområdet i samverkan med de aktörer som arbetar för Bergslagens utveckling.

Genom att exempelvis:

- tydliggöra och uppmärksamma bilden av den moderna, smarta och hållbara industrin som satsar på grön och digital omställning, kompetensutveckling och innovationer för att också i framtiden vara konkurrenskraftig för att skapa arbetstillfällen och välbefinnande.
- lyfta fram industrins och regionens behov av väl fungerande infrastruktur, hållbara transportsystem, kvalificerad kompetensförsörjning och attraktiva miljöer.
- lyfta fram och uppmärksamma Bergslagens industriföretag som skapar sysselsättning och exportvärden genom produktion, kvalificerade service- och kringtjänster, som har betydelse för hela landets välbefinnande.
- lyfta fram Bergslagen som en attraktiv region med många världsledande, innovativa och kunskapsintensiva industriföretag som kan erbjuda kvalificerade tjänster och karriärmöjligheter i en global miljö.
- verka för att skapa en gränsöverskridande samverkan som utgår från industrikommunernas och industrins faktiska behov för att långsiktigt stärka och utveckla attraktiviteten, konkurrenskraften och hållbarheten i Bergslagens näringsliv.

Bergslagen är en region med en lång industrihistoria och ett stort antal globala framgångsrika industriföretag som exempelvis Hitachi Energy, SSAB, Sandvik, Ovako, Outokumpu, Epiroc, Stora Enso, Boliden, Billerud, Setra mfl och nu också företag som Northvolt och Microsoft.

I Bergslagen finns även många innovativa små och medelstora företag (SMF) med direkt koppling till industrin som exempelvis underleverantörer, industriservice, transportföretag och tjänsteföretag.

Medlemskontakter

I syfte att verka för och ta tillvara medlemmarnas intressen och utvecklingsbehov fortlöpande föra dialog med medlemmar (och potentiella medlemmar) kring föreningens uppdrag och verksamhetsinriktning med målet att öka medlemsnyttan och mervärdet av gränsöverskridande samverkan.

Exempel på aktiviteter:

- Öka medlemsnyttan genom att utveckla kommunikationen och dialogen med medlemmarna (se bilagd kommunikationsplan).
- Stärka kontakten med de medlemmar som i respektive län har det regionala utvecklingsansvaret (RUA).
- Fortsätta informationen och dialogen med medlemmarnas politiska ledningar, med prioriteringar av de medlemmar som har nyvalda politiska ledningar.
- Etablera kontakt med potentiella medlemmar med målet att föreningen ska få minst en ny medlem under året.
- Erbjuder medlemmar att nominera ledamöter till styrelse, valberedning och revision för att aktivt medverka i föreningens verksamhet och fatta beslut om framtida inriktning.
- Genomföra ett årsmöte samt fem styrelsemöten digitalt alternativt lokaliserade hos medlemmar.
- Genomföra tre möten i tjänstepersonsgruppen för att få inspel till föreningens verksamhet, lyssna in medlemmarnas behov samt för att kunna få information om det som är aktuellt hos medlemmarna.
- Ge ut två nummer av föreningens nyhetsbrev för att sprida information om aktuell verksamhet.

Övriga möjliga aktiviteter

Övriga aktiviteter kan genomföras under förutsättning att externa resurser tillförs och att behovet av gränsöverskridande samverkan uttalas av flertalet av medlemmarna.

